

ΣτΕ 1810/2018 (Τμ. Ε')

Πρόεδρος: Α. Ράντος, **Αντιπρόεδρος ΣτΕ,** **Εισηγητής:** Χ. Ντουχάνης, Σύμβουλος της Επικρατείας, **Δικηγόροι:** Γ. Καφήρα, Πάρεδρος ΝΣΚ

Διατάξεις: άρθρα 13-20, 21, 23 ν. 3889/2010 (Α' 182), **να** 199284/707/14.12.2010 (Β' 2159)

Σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας υπόκεινται και οι πράξεις μερικής κύρωσης του δασικού χάρτη κατά το άρθρο 17 του ν. 3889/2010, όσον αφορά το μέρος του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, το οποίο ουδέποτε αμφισβητήθηκε με την άσκηση αντιρρήσεων. Η προθεσμία για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της κύρωσης του μη αμφισβητηθέντος με αντιρρήσεις δασικού χάρτη κινείται από τη δημοσίευση της κυρωτικής απόφασης στην ΕτΚ. **Εξαιρέσεις.** Απορρίπτονται ως απαράδεκτοι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους αμφισβητείται ευθέως ο δασικός χαρακτήρας ακινήτου κατ' επίκληση ιδιωτικών τεχνικών εκθέσεων τεχνικού και εκθέσεων φωτοερμηνείας αεροφωτογραφιών. Οι περιοχές με κίτρινο περίγραμμα που αποτυπώνονται στον δασικό χάρτη, δεν αποσυνδέονται αυτομάτως από τη δασική νομοθεσία, όπως οι εκτάσεις πορτοκαλί περιγράμματος, αφού η διάγνωση του δασικού ή μη χαρακτήρα τους παραμένει εκκρεμής μέχρι την ολοκλήρωση της ειδικής διαδικασίας του άρθρου 24 ν. 3889/2010.

1. Επειδή, με την 554/2018 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκαν συνεκδικαστέες λόγω πρόδηλης συνάφειας των προσβαλλομένων πράξεων δύο αιτήσεις ακυρώσεως της αιτούσας. Με την πρώτη προσβάλλεται, μεταξύ άλλων, η 1197/1.4.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (Δ' 198), με την οποία κυρώθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3889/2010 (Α' 182), ο δασικός χάρτης της δημοτικής κοινότητας Δροσιάς του Δήμου Διονύσου Νομού Αττικής, κατά το μέρος που δεν ασκήθηκαν αντιρρήσεις κατ' αυτού. Με τη δεύτερη αίτηση ακυρώσεως προσβάλλεται, μεταξύ άλλων, η 4813/29.10.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (Δ' 575), με την οποία τροποποιήθηκε εν μέρει η πράξη κύρωσης του δασικού χάρτη Δροσιάς ως προς ορισμένα φύλλα Εθνικού Κτηματολογίου. Με την ως άνω 554/2018 απόφαση, οι δύο αυτές συνεκδικαζόμενες αιτήσεις παραπέμφθηκαν στην επταμελή σύνθεση του Ε' Τμήματος, ενώπιον της οποίας ήδη εισάγονται κατά το άρθρο 14 παρ. 5 του πδ/τος 18/1989 (Α' 8), λόγω της σπουδαιότητάς τους.

3. Επειδή, με την πρώτη από τις συνεκδικαζόμενες αιτήσεις ζητείται, ειδικότερα, η ακύρωση: α) της 1197/1.4.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (Δ' 198), με την οποία κυρώθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3889/2010 (Α' 182), δηλαδή, κατά το μέρος που δεν ασκήθηκαν αντιρρήσεις, ο δασικός χάρτης της δημοτικής κοινότητας Δροσιάς του Δήμου Διονύσου του Νομού Αττικής, καθ' όσον αφορά στην ιδιοκτησία της αιτούσας, β) της παράλειψης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής να ασκήσει εποπτεία επί της ανώνυμης εταιρείας «Κτηματολόγιο ΑΕ» (και ήδη «Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση ΑΕ») κατά τη διαδικασία σύνταξης και ανάρτησης του ανωτέρω δασικού χάρτη, και γ) της παράλειψης της τελευταίας αυτής εταιρείας να εφαρμόσει, κατ' άρθρο 7 του ν. 3429/2005, την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρα 23-24 του ν. 3889/2010) σύμφωνα με τα στοιχεία που είχαν τεθεί υπόψη της πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων (άρθρο 15 του

ν. 3889/2010). Με τη δεύτερη, εξ άλλου, αίτηση ζητείται η ακύρωση της .../29.10.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (Δ' ...), με την οποία τροποποιήθηκε η προσβαλλόμενη με την πρώτη αίτηση ακυρώσεως πράξη κύρωσης του ίδιου δασικού χάρτη, κατά το μέρος που αφορά την ιδιοκτησία της αιτούσας. Ζητείται, επίσης, η ακύρωση των παραλείψεων που προσβάλλονται και με την πρώτη αίτηση ακυρώσεως.

4. Επειδή, οι ως άνω προσβαλλόμενες «παραλείψεις» ασκήσεως εποπτείας και εφαρμογής της περί δασικών χαρτών νομοθεσίας, δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένη διοικητική πράξη, από την έκδοση της οποίας η Διοίκηση απέσχε παρανόμως κατά τρόπο που συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (άρθρο 45 παρ. 4 του πδ/τος 18/1989, Α' 8), αλλά σε πλημμέλειες που οι αιτούντες προσάπτουν στον πράγματι κυρωθέντα δασικό χάρτη, η κύρωση του οποίου προσβάλλεται αυτοτελώς. Κατά συνέπεια, οι εν λόγω «παραλείψεις» προσβάλλονται απαραδέκτως καθ' αυτές, οι δε αιτήσεις ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν κατά το μέρος που στρέφονται κατ' αυτών.

6. Επειδή, οι πράξεις με τις οποίες κυρώνονται οι αναρτηθέντες δασικοί χάρτες, αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις, κατά των οποίων χωρεί αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Υπόκεινται, επομένως, σε αίτηση ακυρώσεως όχι μόνο οι πράξεις κύρωσης που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 19 του ν. 3889/2010, δηλαδή μετά την εξέταση των αντιρρήσεων που ασκήθηκαν από τους ενδιαφερομένους και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τη διόρθωση των χαρτών σύμφωνα με όσες από τις αντιρρήσεις έγιναν δεκτές, ως προς τις οποίες, άλλωστε, η δυνατότητα ασκήσεως αιτήσεως ακυρώσεως προβλέπεται ρητώς από το άρθρο 19 παρ. 4 του ν. 3889/2010 (19 παρ. 5, μετά την αντικατάσταση του άρθρου 19 με το άρθρο 153 παρ. Ζ του ν. 4389/2016), αλλά και οι πράξεις κύρωσης που εκδίδονται κατά το άρθρο 17 του ίδιου νόμου και αφορούν το μέρος των αναρτηθέντων δασικών χαρτών που δεν έχει αμφισβητηθεί με την άσκηση αντιρρήσεων. Ειδικότερα, οι κατά τα άρθρα 15 και 16 του ν. 3889/2010 αντιρρήσεις, οι οποίες δεν στρέφονται κατά τελειωθείσας διοικητικής πράξης, αλλά κατά αναρτηθέντων δασικών χαρτών που υπόκεινται σε κύρωση, δεν συνιστούν, προεχόντως για το λόγο αυτό, ενδικοφανή προσφυγή, κωλύουσα, κατά το άρθρο 45 παρ. 2 του πδ/τος 18/1989, την παραδεκτή άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της μερικής κύρωσης των χαρτών δυνάμει του άρθρου 17, η οποία, άλλωστε, κατά το σύστημα που καθιερώνει ο νόμος, χωρεί ακριβώς διότι το τμήμα του δασικού χάρτη στο οποίο αφορά, δεν αποτέλεσε αντικείμενο αμφισβήτησης και, επομένως, αντιρρήσεων. Κατά συνέπεια, και παρότι στο άρθρο 17 του ν. 3889/2010 δεν περιλαμβάνεται διάταξη αντίστοιχη με αυτήν του άρθρου 19 παρ. 4 (ήδη 5) του ίδιου νόμου, προβλέπουσα και ρητώς την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως, η πράξη μερικής κύρωσης δασικού χάρτη του άρθρου 17 του ν. 3889/2010, η οποία συνεπάγεται την οριστικοποίηση του χάρτη κατά το μέρος αυτό και την πρόσδοση σε αυτόν πλήρους αποδεικτικής ισχύος, υπόκειται για την ταυτότητα του λόγου και αυτή σε αίτηση ακυρώσεως, και μάλιστα, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, τούτο δε κατά τις γενικές διατάξεις, αλλά και κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 19 παρ. 4 (5) του ίδιου νόμου (ΣτΕ 2938/2017, 1544/2017). Επομένως, και παρότι η αιτούσα δεν άσκησε αντιρρήσεις κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, δεν συντρέχει περίπτωση απαραδέκτου, από τις

απόψεως αυτής, για καμιά από τις συνεκδικαζόμενες αιτήσεις, τούτο δε ανεξαρτήτως της συνδρομής εν προκειμένω των προϋποθέσεων υπό τις οποίες καθίσταται περιττή η υποβολή αντιρρήσεων κατά την προαναφερόμενη κανονιστική υπουργική απόφαση, αν, δηλαδή, το ακίνητο της αιτούσας εμπίπτει εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή πολεοδομικής μελέτης, όπως η ίδια διατείνεται, ή όχι.

7. Επειδή, εξ άλλου, με την προσβαλλόμενη με τη δεύτερη από τις συνεκδικαζόμενες αιτήσεις .../29.10.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής τροποποιήθηκε, κατά τα προαναφερόμενα, η προσβαλλόμενη με την πρώτη αίτηση .../1.4.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής ως προς ορισμένα φύλλα Εθνικού Κτηματολογίου, μεταξύ δε αυτών και ως προς εκείνο, στο οποίο εμπίπτει η φερόμενη ως ιδιοκτησία της αιτούσας. Ενόψει τούτου, και παρότι δεν επήλθε τροποποίηση ως προς το συγκεκριμένο γεωτεμάχιο της αιτούσας (βλ. .../27.1.2016 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Ανατ. Αττικής), η τροποποιητική πράξη, η οποία παρίσταται ως προϊόν επανεξετάσεως του συνόλου των περιοχών που εμπίπτουν στα εν λόγω φύλλα Εθνικού Κτηματολογίου, πρέπει να θεωρηθεί ότι αντικατέστησε την αρχική κατά το μέρος που αφορά και το γεωτεμάχιο αυτό. Κατά συνέπεια, η δίκη επ' αυτής πρέπει να κηρυχθεί κατηγορημένη κατά το μέρος που στρέφεται κατά της αρχικής κύρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 του πδ/τος 18/1989 (Α' 8).

9. Επειδή, κατά την έννοια του άρθρου 17 παρ. 4 του ν. 3889/2010, το οποίο επιτρέπει, κατά τα εκτιθέμενα σε προηγούμενη σκέψη, την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά των αποφάσεων κύρωσης δασικών χαρτών κατά το μη αμφισβητηθέν με αντιρρήσεις μέρος τους, ερμηνευομένου σε συνδυασμό με το ως άνω άρθρο 14, που προβλέπει διατυπώσεις ευρείας δημοσιότητας για την ανάρτηση των δασικών χαρτών προτού αυτοί κυρωθούν, ώστε να ασκηθούν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας αντιρρήσεις κατά του περιεχομένου τους, οι ενδιαφερόμενοι τεκμαίρεται ότι γνωρίζουν την ανάρτηση των δασικών χαρτών και, επομένως, την επικείμενη κύρωσή τους κατά το μέρος που δεν θα αποτελέσει αντικείμενο αντιρρήσεων, ήδη από την ολοκλήρωση των ανωτέρω διατυπώσεων δημοσιότητας. Ως εκ τούτου, η προθεσμία άσκησης αιτήσεως ακυρώσεως κατά της κύρωσης του μη αμφισβητηθέντος με αντιρρήσεις δασικού χάρτη, η κατάρτιση και ανάρτηση του οποίου είναι γνωστή στον ενδιαφερόμενο λόγω της προηγηθείσης δημοσιότητας (πρβλ. a contrario ΣτΕ 2531/2005 7μ.), κινείται από τη δημοσίευση της κυρωτικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δεδομένου, μάλιστα, ότι ο χάρτης αναφέρεται σε σημαντικού εμβαδού και ευρεία έκταση. Δεν ασκεί δε επιρροή ότι το τμήμα της έκτασης στο οποίο αφορά η κάθε αίτηση ακυρώσεως είναι, ενδεχομένως, μικρό και εντοπισμένο (πρβλ. ΣτΕ 2473/2013, 3982/2009 Ολ.). Άλλως έχει το ζήτημα στην περίπτωση που οι διατυπώσεις δημοσιότητας της ανάρτησης των δασικών χαρτών δεν έχουν τηρηθεί ή υπήρξαν ελλιπείς ή μη προσήκουσες, οπότε δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί τεκμήριο πλήρους γνώσης του περιεχομένου των χαρτών και να κινηθεί η προθεσμία άσκησης αντιρρήσεων. Άλλως, επίσης, έχει το ζήτημα όταν εκτάσεις εμπίπτουσες σε εγκεκριμένα σχέδια πόλεως ή πολεοδομικές μελέτες ως δομήσιμες, οπότε ο ενδιαφερόμενος, γνωρίζοντας ότι το ακίνητό του ευρίσκεται

εντός πολεοδομημένης περιοχής, ευλόγως δεν επιδεικνύει ενδιαφέρον για το περιεχόμενο του δασικού χάρτη, περιλαμβάνονται εν τούτοις στο χάρτη ως δασικές (ΣτΕ 2938/2017, 1544/2017), όταν, δηλαδή, και ο νομοθέτης (βλ. προμν. υπ. 199284/707/14.12.2010) θεωρεί περιττή την υποβολή αντιρρήσεων. Σε αμφότερες τις εν λόγω περιπτώσεις η προθεσμία ασκήσεως αιτήσεως ακυρώσεως κατά της κύρωσης του δασικού χάρτη (άρθρο 17) δεν κινείται από τη δημοσίευση της κυρωτικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αλλά από τη γνώση της εκ μέρους του ενδιαφερομένου. Ενόψει τούτων, η δεύτερη από τις αιτήσεις ακυρώσεως, η οποία κατατέθηκε σε χρόνο βραχύτερο των 60 ημερών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της προσβαλλόμενης με αυτήν τροποποίησης της κύρωσης του δασικού χάρτη, ασκείται, σε κάθε περίπτωση, εμπροθέσμως, δεδομένου, μάλιστα, ότι της εκδόσεώς της δεν προκύπτει ότι προηγήθηκε στάδιο υποβολής αντιρρήσεων. Και τούτο, σε αντίθεση με την πρώτη από τις συνεκδικαζόμενες αιτήσεις ακυρώσεως, η δίκη επί της οποίας, πάντως, κηρύχθηκε, κατά τα ανωτέρω, κατηγορημένη, διότι η προσβληθείσα με αυτήν κύρωση δασικού χάρτη δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 24.4.2013 (Δ' 198), η δε κατ' αυτής αίτηση ακυρώσεως ασκήθηκε στις 13.11.2013, δεν προβάλλεται δε ότι οι προβλεπόμενες για την ανάρτηση διατυπώσεις δημοσιότητας παραλείφθηκαν ή τηρήθηκαν πλημμελώς, ούτε πρόκειται, όπως θα εκτεθεί κατωτέρω, περί εκτάσεως που εμπίπτει εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή πολεοδομικής μελέτης.

10. Επειδή, εξ άλλου, η νομοθετική πρόβλεψη σταδίου αντιρρήσεων κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, ο οποίος καλύπτει ευρεία περιοχή και καταλαμβάνει ήδη (άρθρο 13 παρ. 1 του ν. 3889/2010, όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 153 παρ. Α' του ν. 4389/2016), ως τεχνική και διοικητική μονάδα κατάρτισης, ολόκληρη τοπική ή δημοτική ενότητα (ν. 3852/2010, Α' 87), αποσκοπεί στην παροχή προς κάθε ενδιαφερόμενο της ευχέρειας να προβάλει ενώπιον ειδικώς κατεστημένου οργάνου ειδικούς ισχυρισμούς για την αμφισβήτηση του δασικού χαρακτήρα συγκεκριμένου τμήματος της χαρτογραφηθείσης περιοχής, συνοδευόμενους από τα αναγκαία για την υποστήριξή τους στοιχεία, προκειμένου οι ισχυρισμοί αυτοί να αξιολογηθούν από το εν λόγω όργανο, που διαθέτει τις αναγκαίες για το σκοπό αυτό τεχνικές γνώσεις και δεξιότητες, αλλά και μέσα (αναλογικά και ψηφιακά αντίγραφα δασικών χαρτών, ορθοφωτοχάρτες, αεροφωτογραφίες και αεροφωτογραφικές αναφορές κ.λπ., βλ. ενότητα γ' στ. 12 υπ. 199284/707/14.12.2010). Εάν οι εν λόγω αντιρρήσεις, με τις οποίες είναι, βεβαίως, δυνατή η προβολή και τεχνικής φύσεως ισχυρισμών, ασκηθούν και απορριφθούν, η νομιμότητα της απόρριψής τους μπορεί να αμφισβητείται με αίτηση ακυρώσεως κατά της κύρωσης του δασικού χάρτη που θα διενεργηθεί κατά το άρθρο 19 του ν. 3889/2010, αφού η άσκηση αντιρρήσεων δεν επιτρέπει να συμπεριληφθούν οι αμφισβητούμενες εκτάσεις στο δασικό χάρτη που κυρώνεται κατά το άρθρο 17. Αντικείμενο ελέγχου, στην περίπτωση αυτή, μπορεί να είναι η αιτιολογία απορρίψεως των εν λόγω ισχυρισμών, η οποία θα προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το διοικητικό φάκελο που θα έχει σχηματισθεί κατά την εξέταση των αντιρρήσεων. Εάν, αντιθέτως, ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος τεκμαίρεται, κατά τα προαναφερόμενα, ότι τελεί σε γνώση της ανάρτησης του δασικού χάρτη και της δυνατότητας άσκησης αντιρρήσεων κατ' αυτού, επιλέξει να μην τις ασκήσει, με

αποτέλεσμα η συγκεκριμένη έκταση που τον αφορά, να συμπεριληφθεί στην απόφαση κύρωσης του δασικού χάρτη κατά το άρθρο 17 του ν. 3889/2010, δικαιούται, μεν, κατά τα εκτιθέμενα σε προηγούμενη σκέψη, να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως κατά της απόφασης αυτής, με αυτήν, όμως, δεν είναι επιτρεπτή, από τη φύση του ακυρωτικού δικαστικού ελέγχου, η προβολή λόγων ακυρώσεως κατ' επίκληση στοιχείων τεχνικής φύσεως σχετικών με τη βλάστηση της έκτασης, τα οποία θα μπορούσαν να είχαν υποβληθεί ενώπιον του αρμοδίου για την εξέταση των αντιρρήσεων διοικητικού οργάνου και να αξιολογηθούν από αυτό, τέτοιοι δε λόγοι ακυρώσεως είναι, ιδίως, οι προβαλλόμενοι κατ' επίκληση εκθέσεων φωτοερμηνείας αεροφωτογραφιών κ.λπ. Έχοντας την έννοια αυτή, οι ως άνω διατάξεις δεν καταλείπουν κενό δικαστικής προστασίας, διότι η αιτιολογία της τυχόν απορρίψεως των σχετικών λόγων από την οικεία Επιτροπή, εφόσον, βεβαίως, είχαν ασκηθεί οι προβλεπόμενες αντιρρήσεις, θα μπορούσε να αποτελέσει περιεχόμενο παραδεκτού λόγου ακυρώσεως, εξεταστέου κατ' ουσία. Κατά συνέπεια, οι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους αμφισβητείται ευθέως ο δασικός χαρακτήρας του ακινήτου της αιτούσας κατ' επίκληση ιδιωτικών εκθέσεων τεχνικού χαρακτήρα και εκθέσεων φωτοερμηνείας αεροφωτογραφιών, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι. Δεν ασκεί, εξ άλλου, επιρροή το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη με τη δεύτερη αίτηση ακυρώσεως τροποποιητική της αρχικής κυρώσεως του δασικού χάρτη απόφαση, ως προς την οποία και μόνο η παρούσα δίκη διατηρεί το αντικείμενό της, δεν υπεβλήθη καθ' εαυτή στη διαδικασία των αντιρρήσεων, διότι οι προβαλλόμενοι λόγοι που αμφισβητούν τον δασικό χαρακτήρα της επίμαχης έκτασης δεν επικεντρώνονται στις επελθούσες με την προσβαλλόμενη τροποποιητική πράξη μεταβολές, η δε διαδικασία των αντιρρήσεων είχε τηρηθεί, χωρίς τη συμμετοχή της αιτούσας, ως προς την αρχική κύρωση, εν αναφορά προς το περιεχόμενο της οποίας προβάλλονται οι συγκεκριμένοι λόγοι.

11. Επειδή, σύμφωνα με την προπαρατιθέμενη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3889/2010, με πορτοκαλί χρώμα επισημαίνονται στον δασικό χάρτη τα όρια των οικισμών που έχουν οριοθετηθεί κατ' εφαρμογή ορισμένων νομοθετημάτων, καθώς και οι περιοχές που εμπίπτουν εντός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και πολεοδομικών μελετών. Ως εμπίπτουσες εντός σχεδίου περιοχές νοούνται, κατά την έννοια του νόμου, μόνον αυτές που έχουν ήδη πολεοδομηθεί, ιδίως κατά το σύστημα είτε του νδ/τος της 17.7.1923 (Α' 228) είτε του ν. 1337/1983 (Α' 33), έχει, δηλαδή, εκδοθεί γι' αυτές διοικητική πράξη πολεοδόμησης (διάταγμα κ.λπ.) και η πράξη αυτή, συνοδευόμενη από τα κατά νόμον διαγράμματα, έχει αποκτήσει νόμιμη υπόσταση με την προσηκουσα δημοσίευσή της. Αποκλείεται, επομένως, άνευ ετέρου, η αποτύπωση με πορτοκαλί περίγραμμα, εκτάσεων των οποίων η πολεοδόμηση παραμένει υπό εξέταση, με άδηλη έκβαση, και εξακολουθούν, πάντως, να παραμένουν εκτός σχεδίου. Εξ άλλου, με κίτρινο περίγραμμα επισημαίνονται στον δασικό χάρτη τα όρια των οικισμών που έχουν, μεν, οριοθετηθεί, αλλά με διατάξεις άλλες από αυτές που θα παρείχαν ασφαλή εικόνα για τα νόμιμα όριά τους και τη δυνατότητα συνύπαρξής τους με, τυχόν, δασικό οικοσύστημα, δηλαδή με διατάξεις άλλες από αυτές που θα επέβαλλαν την επισήμανσή τους με πορτοκαλί περίγραμμα. Με κίτρινο περίγραμμα επισημαίνονται επίσης τα όρια των σχεδίων πολεοδομικών μελετών και σχεδίων

πόλεως που έχουν, μεν, εκπονηθεί, αλλά δεν έχουν εγκριθεί, και δεν επιτρέπεται, ως εκ τούτου, να επισημανθούν με πορτοκαλί χρώμα. Πρόκειται, κατά την έννοια των κρίσιμων διατάξεων, για εκτάσεις για τις οποίες υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις επικείμενης πολεοδομικής με ήδη αρξάμενες διαδικασίες. Αυτές, πάντως, δεν αποσυνδέονται αυτομάτως από τη δασική νομοθεσία, όπως συμβαίνει, κατ' αρχήν, με τις εκτάσεις του πορτοκαλί περιγράμματος, αφού η διάγνωση του δασικού ή μη χαρακτήρα τους παραμένει εκκρεμής μέχρι την ολοκλήρωση της ειδικής διαδικασίας του άρθρου 24 του ν. 3889/2010. Ως εκτάσεις αυτής της κατηγορίας δεν μπορούν να νοηθούν εκείνες για τις οποίες δεν έχει καν καταρτισθεί πολεοδομική μελέτη με επιστημονικά χαρακτηριστικά, αλλά έχουν μόνο διατυπωθεί αιτήματα για την έγκριση ή επέκταση του σχεδίου πόλεως από ιδιώτες ή τοπικούς φορείς, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται οι οικείοι ΟΤΑ, ούτε εκείνες για τις οποίες είχε, μεν καταρτισθεί μελέτη, αυτή, όμως, ανάγεται σε παρωχημένο χρόνο και έκτοτε το σχέδιο πολεοδόμησης έχει εγκαταλειφθεί, ούτε, τέλος, εκείνες που εμπίπτουν μόνον εντός πολεοδομικών σχεδίων πρώτου επιπέδου (Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια ή Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων και αντίστοιχα τοπικά χωρικά σχέδια), διότι η εν τέλει πολεοδόμηση των περιοχών που εμπίπτουν σε αυτά με βάση τη γενική πρόταση που τα ίδια περιέχουν, δεν είναι διόλου αυτονόητη, αφού, μάλιστα, εντός των ορίων τους περιέχονται συχνά και δασικού χαρακτήρα εκτάσεις μη δυνάμενες να πολεοδομηθούν (βλ. άρθρο 4 παρ. 4 του ν. 2508/1997, Α' 124). Μπορούν, αντιθέτως, να επισημανθούν με κίτρινο περίγραμμα, κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, εκτάσεις, για τις οποίες δεν υπάρχει, μεν, ολοκληρωμένη πολεοδομική μελέτη με επιστημονικά χαρακτηριστικά, η έλλειψη, όμως, αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι οι σχετικές διαδικασίες κινήθηκαν όλως προσφάτως και δεν έχουν προλάβει να ολοκληρωθούν, και όχι στην απουσία σοβαρής πρόθεσης για την πολεοδόμηση ή την εγκατάλειψή της από τα διοικητικά όργανα που έχουν τη σχετική αποφασιστική αρμοδιότητα.

12. Επειδή, εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με τα ΔΔΧ 117/1033439/18.11.2010, ΔΔΧ 119/1033513/18.11.2010, ΔΔΧ 120/1033509/18.11.2010, ΔΔΧ 121/1033507/18.11.2010 έγγραφα της Κτηματολόγιο ΑΕ απεστάλησαν προς την Περιφέρεια Αττικής, τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ανατολικής Αττικής και τις Διευθύνσεις Τοπογραφικών Εφαρμογών και Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΚΑ αντιστοίχως, ψηφιακοί ορθοφωτοχάρτες με τα όρια δασικών χαρτών πολλών Δήμων της Αττικής, μεταξύ των οποίων και του Δήμου Δροσιάς, και ζητήθηκε η εφαρμογή των διατάξεων του ως άνω άρθρου 23 του ν. 3889/2010 και η αποτύπωση των εκτάσεων που, κατά τις διατάξεις αυτές, πρέπει να επισημανθούν είτε με πορτοκαλί είτε με κίτρινο περίγραμμα. Με το .../06.12.2010 έγγραφο της η Διεύθυνση Χωροταξίας και Πολεοδομίας Βόρειου Τομέα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής ενημέρωσε την Κτηματολόγιο ΑΕ, ότι είχε προβεί στην αποτύπωση των ορίων οικισμών, αναδασωτέων περιοχών και εγκεκριμένων σχεδίων σε ορθοφωτοχάρτες στο πλαίσιο κατάρτισης των οικείων δασικών χαρτών, ειδικώς δε για το Δήμο Δροσιάς η αποτύπωση είχε στηριχθεί στα οικεία από 11.5.1960 (Δ' 72) και 30.6.1962 (Δ' 91) ρυμοτομικά διατάγματα. Στη συνέχεια, η Κτηματολόγιο ΑΕ διαβίβασε με το .../20.12.2010 έγγραφο της προς τη Διεύθυνση Δασών Ανατολικής Αττικής τα

θεωρημένα από τις αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες όρια σχεδίων πόλεως, μεταξύ άλλων και της Δροσιάς, όπως είχαν αποτυπωθεί στις πινακίδες αεροφωτογραφιών. Η Διεύθυνση Δασών, με την .../29.6.2012 πράξη της, θεώρησε τον προσωρινό δασικό χάρτη του τέως Δήμου Δροσιάς και νυν Δημοτικής Κοινότητας Δροσιάς του Δήμου Διονύσου Νομού Αττικής, συνολικής έκτασης 2.281,0644 στρ., και ο χάρτης αναρτήθηκε στις 5.7.2012, κλήθηκε δε κάθε ενδιαφερόμενος (βλ. .../5.7.2012 έγγραφο της ίδιας Διεύθυνσης), να υποβάλει αντιρρήσεις εντός 45 ημερών από την ημερομηνία τελευταίας δημοσίευσης της σχετικής πρόσκλησης στον τύπο, δηλαδή μέχρι την 10.9.2012 (βλ. .../13.7.2012 έγγραφο της ως άνω Διεύθυνσης). Η αιτούσα δεν κατέθεσε αντιρρήσεις σε σχέση με ακίνητό της, που κείται, κατά τους ισχυρισμούς της, στη θέση ... της Δημοτικής Ενότητας Δροσιάς Δήμου Διονύσου. Εξ άλλου, όπως αναφέρεται στο .../4.9.2012 έγγραφο της ως άνω Διεύθυνσης Δασών, στις ως άνω ορθοφωτογραφίες δεν είχαν αποτυπωθεί τυχόν «όρια οικισμών που έχουν οριοθετηθεί με άλλες διατάξεις ή όρια σχεδίων πολεοδομικών μελετών και σχεδίων πόλεως που έχουν εκπονηθεί και δεν έχουν εγκριθεί για οποιονδήποτε λόγο», δηλαδή περιοχές κίτρινου περιγράμματος, ούτε η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Αττικής και οι Διευθύνσεις Τοπογραφικών Εφαρμογών και Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΚΑ απέστειλαν σχετικά στοιχεία στην Κτηματολόγιο ΑΕ και, συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 2 του ν. 3889/2010, συνήχθη τεκμήριο ότι τέτοια σχέδια δεν υπάρχουν, υπό την έννοια, προφανώς, ότι η σχετική διαδικασία μπορεί να προχωρήσει χωρίς την αποτύπωση. Τούτο δε ευλόγως, διότι, υπό την αντίθετη εκδοχή ή παράλειψη αποτύπωσης αυτών των εκτάσεων θα είχε ως συνέπεια την παρεμπόδιση της κύρωσης του δασικού χάρτη. Περαιτέρω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι ο Δήμος Διονύσου απέστειλε τελικώς τον οικείο θεωρημένο ορθοφωτοχάρτη με αποτυπωμένες σε κίτρινο περίγραμμα τις εκτάσεις που θεωρούσε ως υπαγόμενες στο πεδίο εφαρμογής των ως άνω διατάξεων, μόλις με το .../17.4.2013 έγγραφό του, σε χρόνο, δηλαδή, μεταγενέστερο της ανάρτησης και της πρόσκλησης για υποβολή αντιρρήσεων, και αφού είχε υπογραφεί η προσβαλλόμενη με την πρώτη αίτηση ακυρώσεως πράξη κύρωσης του δασικού χάρτη, η οποία δημοσιεύθηκε, κατά τα προαναφερόμενα, στις 24.4.2013. Τέλος, στο .../23.10.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Ανατολικής Αττικής προς το Δικαστήριο αναφέρεται ότι η έκταση με ... όπου εντοπίζεται η φερόμενη ως ιδιοκτησία της αιτούσας, είναι εκχερσωμένη και οικοδομημένη έκταση, η οποία έχει κηρυχθεί αναδασωτέα με την 244/25.1.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής (Δ' 35/3.2.2010), κατόπιν της πυρκαγιάς της 21-24.8.2009.

13. Επειδή, στο .../13.11.2017 έγγραφο του Δήμου Διονύσου προς το Συμβούλιο της Επικρατείας αναφέρεται ότι το ακίνητο ενδιαφέροντος της αιτούσας εμπίπτει στην εκτός σχεδίου θέση ... της Δημοτικής Ενότητας Δροσιάς ... με διαδικασία ένταξης στο ρυμοτομικό σχέδιο με Πολεοδομική Μελέτη που δεν έχει εγκριθεί έως σήμερα». Περαιτέρω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι με το .../6.5.1993 έγγραφό της η (τότε) Κοινότητα Δροσιάς είχε αποστείλει στο Πολεοδομικό Γραφείο Καπανδριτίου πινακίδες Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού με υπόμνημα και για την περιοχή ... εκδηλώνοντας το ενδιαφέρον της να υπαχθεί αυτή «... στη διαδικασία άμεσης πολεοδόμησης», σχετικό δε είναι το περιεχόμενο της .../1979

γνωμοδότησης του Κοινοτικού Συμβουλίου Δροσιάς (συν. .../1979) καθώς και της .../1971 (συν. 13.../1971) γνωμοδότησης του ίδιου οργάνου. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από το .../7.4.2005 έγγραφο του Οργανισμού Αθήνας προς τη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του (τότε) ΥΠΕΧΩΔΕ, ο ΟΡΣΑ είχε εγκρίνει το έτος 1994 (συν. .../11.3.1994) σχέδιο Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δροσιάς, το οποίο, όμως, δεν υπεγράφη από τον Υπουργό Γεωργίας και η διαδικασία «... δεν προχώρησε περαιτέρω». Από τα έγγραφα αυτά καθώς και από εκείνα που επικαλείται και προσκομίζει η αιτούσα (έγγραφα Κοινότητας Δροσιάς των ετών 1977 και 1993 προς το Υπουργείο Δημοσίων Έργων, έγγραφο του ΥΠΕΧΩΔΕ του έτους 1985, σύμφωνα με το οποίο η ένταξη της περιοχής σε σχέδιο πόλεως μελετάται, έγγραφο του Δασάρχη Πεντέλης του έτους 1989, στο οποίο περιγράφεται η κατάσταση της περιοχής και προτείνεται η πολεοδόμησή της, διοικητική αλληλογραφία επί αιτήσεων τρίτων για την ίδια περιοχή) ουδόλως προκύπτει, εν πρώτοις, ότι πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις εφαρμογής πορτοκαλί περιγράμματος στην επίμαχη έκταση, αφού από κανένα στοιχείο του φακέλου δεν προκύπτει η ύπαρξη σχεδίου πόλεως, εγκεκριμένου και υποστατού, η δε σχετική επιδίωξη του Δήμου ουδέποτε τελεσφόρησε, με συνέπεια η έκταση να εξακολουθεί να παραμένει εκτός σχεδίου. Περαιτέρω, όμως, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής ούτε κίτρινου περιγράμματος, διότι, πέραν του ότι δεν προβάλλεται ούτε, πολύ περισσότερο, αποδεικνύεται ότι έχει πράγματι εκπονηθεί μελέτη πολεοδομικού περιεχομένου για την ένταξη της περιοχής σε σχέδιο πόλεως, τα υπάρχοντα έγγραφα, που είναι, άλλωστε, απλές εκφράσεις γνώμων και απόψεων, ανάγονται, πάντως σε παρωχημένο χρόνο, που υποδηλώνει εγκατάλειψη της σχετικής διαδικασίας, χωρίς, κατά τα λοιπά, να συνάγεται από οποιοδήποτε στοιχείο ότι τέτοια ενεργός διαδικασία ευρίσκεται σε εξέλιξη. Τέλος, η διαδικασία για την εκπόνηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, η οποία από μόνη της άλλωστε δεν θα αρκούσε, κατά τα ανωτέρω, για την εφαρμογή κίτρινου περιγράμματος, είχε κινηθεί ομοίως σε παρωχημένο χρόνο και φαίνεται ότι έχει, και αυτή ακόμη, εγκαταλειφθεί. Υπό τα δεδομένα αυτά, οι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους προβάλλεται ότι μη νομίμως δεν αποτυπώθηκε με πορτοκαλί ή, επικουρικός, με κίτρινο περίγραμμα στον κυρωθέντα δασικό χάρτη η περιοχή στην οποία εμπίπτει το ακίνητο της αιτούσας, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

14. Επειδή, τέλος, προβάλλεται σειρά επί μέρους λόγων ακυρώσεως, οι οποίοι εκκινούν από την εκδοχή ότι η περιοχή όπου εμπίπτει το ακίνητο της αιτούσας ευρίσκεται είτε εντός εγκεκριμένου σχεδίου είτε εντός εκτάσεως τελούσης υπό πολεοδόμηση με επέκταση του εγκεκριμένου σχεδίου. Προβάλλεται, ειδικότερα, ότι η αποστολή από την «Κτηματολόγιο ΑΕ» του εγγράφου με το οποίο ζητήθηκε από τις συναρμόδιες υπηρεσίες η εφαρμογή πορτοκαλί και κίτρινων περιγραμμάτων, όπου συνέτρεχε περίπτωση, έλαβε χώρα τέσσερις ημέρες μετά τη λήξη της σχετικής προθεσμίας, καθώς και ότι η πολεοδομική αρχή άσκησε τη σχετική αρμοδιότητά της χωρίς να συνεργασθεί με τους Δήμους στην περιφέρεια των οποίων ενέπιπταν οι υπό χαρτογράφηση περιοχές, τούτο δε, κατά τα προβαλλόμενα, είχε ως συνέπεια να μην αποτυπωθεί η περιοχή του ακινήτου της αιτούσας ως περικλειόμενη από τέτοιο περίγραμμα. Προβάλλεται συναφώς ότι μη νομίμως από την παράλειψη αποτύπωσης εκτάσεων με κίτρινο περίγραμμα συνήχθη τεκμήριο ότι δεν υφίστανται περιοχές που να πληρούν τις νόμιμες

προϋποθέσεις για την εφαρμογή τέτοιου περιγράμματος, το δε προβλεπόμενο από τις ως άνω διατάξεις τεκμήριο είναι οπωσδήποτε μαχητό. Οι λόγοι αυτοί πρέπει να απορριφθούν ως στηριζόμενοι σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι, κατά τα προαναφερόμενα, από κανένα στοιχείο του φακέλου δεν προκύπτει η ύπαρξη εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως (νδ/τος της 17.7.1923) ή πολεοδομικής μελέτης (ν. 1337/1983) ούτε η συνδρομή των προϋποθέσεων αποτύπωσης της επίμαχης έκτασης εντός κίτρινου περιγράμματος, η μη εφαρμογή του οποίου δεν οφείλεται, επομένως, στις προβαλλόμενες από την αιτούσα πλημμέλειες της τηρηθείσας διαδικασίας. Είναι, τέλος, απορριπτέος ο λόγος, σύμφωνα με τον οποίο μη νομίμως δεν τοποθετήθηκε πορτοκαλί ή κίτρινο περίγραμμα στην περιοχή που αφορούσε η επιχειρηθείσα έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, διότι, κατά την αιτούσα, η έλλειψη συνυπογραφής του από τον Υπουργό Γεωργίας δεν το καθιστούσε ανυπόστατο και, επομένως, αυτό εξακολουθούσε να αναπτύσσει τα αποτελέσματά του. Τούτο δε, διότι, εν προκειμένω δεν εκδόθηκε, πάντως, Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, έστω μη συνυπογεγραμμένο από τον Υπουργό Γεωργίας, αφού το καταρτισθέν σχέδιο ΓΠΣ ουδέποτε εκδόθηκε ούτε δημοσιεύθηκε, σε κάθε δε περίπτωση, ακόμη και αν είχε αρμοδίως εκδοθεί, οι περιοχές που θα ενέπιπταν σε αυτό δεν θα μπορούσαν εξ αυτού και μόνο του λόγου να αποτυπωθούν με κίτρινο και, κατά μείζονα λόγο, με πορτοκαλί περίγραμμα στο δασικό χάρτη.

Διατακτικό: Καταργεί τη δίκη επί της α' αιτήσεως - Απορρίπτει τη β' αίτηση.